

FAAINEINE NO TE
TOMO I ROTO
I TE HIERO MO'A

FA A I N E I N E N O T E
T O M O I R O T O
I T E H I E R O M O ' A

Ua faaineinehia teie buka iti mai roto
mai i te buka ra Te Hiero Mo'a,
papa'ihia e Boyd K. Packer

Api puohu no mua : Hiero no Roto Miti
Api puohu no muri : Hiero no Laie Hawaii

© 2002 na Intellectual Reserve, Inc.
Faturaa paruruhia
Nene'ihia i te Fenua Marite

Parau faati'a no te reo Marite : 8/02
Parau faati'a no te iritiraa : 8/02
Iritiraa no *Preparing to Enter the Holy Temple*
Tahitian

A HAERE MAI I TE HIERO

E rave rahi te tumu e hinaaro ai te taata e haere mai i te hiero. Te rapae'auraa iho o te hiero teie e faaite mai nei i te mau tumu pae varua o te reira. E rahi atu â te papuraa no te reira i roto mai i to'na ra mau papa'i. Tei ni'a a'e i te uputa o te hiero ra te parau faatura ra « Haamo'ahia i te Fatu ». Ia tomo atu oe i roto i te hiero i haamo'ahia ra, tei roto mau â oe i te fare o te Fatu.

I roto i te Ekalesia, ua rau te huru o te fare ta tatou e patu nei. I roto i taua mau fare ra, te haamori nei tatou, te haapii nei, te faatupu nei i te ohipa faaoaoaraa, e te faanahonaho nei ho'i. E nehenehe ta tatou e faanahonaho i te mau tîti e te mau paroita, te mau misioni e te mau pûpû autahu'araa, e te mau Sotaiete Tauturu i roto i taua mau fare ra e aore ra, i roto i te mau fare tarahu. Area râ, ia faanahonaho tatou i te mau utuafare ia au i te faanahoraa o ta te Fatu i heheu maira, e faanahonaho ia tatou i te reira i roto i te mau hiero. Te faapioiporaa i roto i te hiero ra, taua oro'a taatiraa ra, o te hoê ia haamaitairaa teitei roa o te ti'a ia oe ia titau i roto i te hiero mo'a ra.

I roto i te mau hiero e ti'a ai i te mau melo o te Ekalesia, o tei faariro ia ratou ei mea au, ia rave i te mau oro'a o tei hau ê atu i te teitei i roto i te mau oro'a faaora atoa i heheuhia mai i to te ao nei. Ei reira ra, i roto i te hoê oro'a mo'a, e horoihia ai te taata, e faatahinuhia ai, e haapiihia ai, e e horo'ahia ai te mana e e taatihia ai. E ia oti ia tatou te farii i taua mau haamaitairaa ra no tatou iho nei ra, ei reira ia e ti'a ai ia tatou ia ti'a ei mono no ratou o tei pohe ma te ore e farii i taua mau haamaitairaa ra. I roto i te mau hiero e ravehia ai te mau oro'a mo'a no te feia ora e no te feia pohe ho'i. Tei ô nei te apoo pape baptizoraa, i ô nei ia e ravehia ai te mau baptizoraa mono no t

« A haere mai i te hiero ». Mai te mea e e ere i teie nei, a haere oi oi mai râ. A pure u'ana, a faaafaro i to oe oraraa, a haaputu i te faufaa ia au i tei maraa ia oe i te ti'aturi-noa-raa e,

e tae mai taua mahana ra. A haamata i teie nei i ni'a i taua haerea no te tatarahaparaa ra o te riro ho'i i te tahi mau taime ei haerea fifi e te taiâ. E faahuru ê te hiero i te taata e e au ho'i te mau itoitorea atoa no te haereraa i reira. No te tahi pae o te faaea atea roa ra i te hiero, e riro e, e tae mai te hiero i ô outou na hou outou a tae atu ai i reira. A tapea tamau maite i to oe faaroo, e to oe ti'aturiraa, ma te faaoti e, e haere mai oe- e riro oe ei mea ti'amâ e e haere mai ho'i oe i te hiero.

E MEA MO'A TEIE MAU MEA

Ia tai'o-maite-hia te papa'iraa mo'a e taahia e, aita te Fatu i faaite i te mau mea atoa i te mau taata atoa. Te vai ra te tahi mau titauraa o te ti'a ia haapa'ohia hou a farii ai i te ite mo'a ra. Tei roto te mau oro'a hiero i taua huru nei.

Eita tatou e aparau i te mau oro'a o te hiero i rapae'au i te mau hiero. Aita roa'tu i faataahia e, e taotiahia te ite o teie mau oro'a o te hiero no e toofanu pu'e taata noa i maitihia ra, o te faahepohia atura ia haapapû e, eiha roa vetahi ê ia ite i te reira. E mea ê roa te mea ti'a ra. Te onoono u'ana nei tatou i te mau taata atoa ia faairi ia ratou ei mea ti'amâ e ia faaineine ia ratou no te ohipa o te hiero. No te feia i haere a'e nei i te hiero, ua haapiihia ratou i te hoê mea faufaa : Te vai ra te mahana, e farii ai te mau taata atoa e ora nei, e te mau taata atoa o tei ora na, i te rave'a no te faaroo i te evanelia e ia farii e aore ra, ia pato'i i ta te hiero e pûpû nei. Mai te mea e e pato'ihia taua rave'a ra, na te reira ihoa ia taata e pato'i.

E mea ohie roa te mau oro'a e te mau raveraa o te hiero. E mea nehenehe roa atoa ho'i. E mea mo'a. E tapea-huna-hia te reira, eiaha ho'i ia horo'ahia'tu i te feia o tei ore i ineine. E ere te anoeno e te faaineineraa. E ere te hinaaro rahi ana'e ra i te faaineineraa. I roto i te faaineineraa no te mau oro'a ra, te vai ra te mau taahiraa matamua oia ho'i : te faaroo, te tatarahapa, te bapetizoraa, te haamauraa, te ti'amâ, te paari o te mana'o e te maitai o tei au i te taata o te haere manihini mai i roto i te fare o te Fatu.

E mea ti'a roa ia tatou ia ineine hou tatou a haere ai i te hiero. E mea ti'a roa ia ti'amâ tatou hou tatou a haere atu ai i te hiero. Te vai ra te mau taotiaraa e te mau titauraa o tei haamauhia. Ua haamauhia te reira e te Fatu e ere râ i ta te taata. E, tei te Fatu te

tí'araa e te mana atoa no te faaoti roa e, e tapea-mo'a-hia e e tapea-huna-hia ho'i te mau mea atoa no te hiero.

E tí'a i te mau taata atoa tei tí'amâ e tei ineine i roto i te mau mea atoa, ia tomo atu i roto i te hiero, ei reira ho'i ratou e faaitehia ai i te mau raveraa e te mau oro'a mo'a.

E MEA TÍ'AMÂ NO TE TOMO ATU

Ia ite a'e oe i te faufaa o te mau haamaitairaa o te hiero e i te mo'a o te mau oro'a e ravehia i roto i te hiero, e taiâ oe ia pato'i i te mau ture teitei o tei haamauhia e te Fatu no te tomo atu i roto i te hiero mo'a.

Ei parau faati'a haamanahia ta oe e faariihia ai oe ia tomo i roto i te hiero. E mea tí'a ia tuurimahia taua parau faati'a ra e te episekopo o ta oe paroita e te peresideni o ta oe tītī. Oia mau, i roto i te misioni ra, tei te peresideni amaa ia e te peresideni misioni te hopoi'a no te horo'a i te parau faati'a no te hiero. O te mau melo tí'amâ ana'e ia o te tí'a ia haere atu i te hiero. Tei te episekopo te hopoi'a no te hi'opo'araa i to tatou tí'amâraa. E mea faufaa roa teie uiuiraa no oe i roto i to oe tí'araa melo no te Ekalesia, i te mea e, e rave'a te reira no te hi'opo'a maite, i piha'i iho i te hoê tavini faatoro'ahia no te Fatu, i te huru o to oe oraraa. Mai te mea e, te vai ra te hape i roto i to oe oraraa, e nehenehe i te episekopo ia tauturu ia oe ia faaafaro i te reira. Na roto i teie raveraa, ia ani ho'i oe i te a'o a te haavâ hoê i Iseraela ra, e nehenehe ta e faaite atu, e aore ra, e tauturu i te haamau i to oe tí'amâraa no te tomo atu i roto i te hiero ma te parau faati'a a te Fatu ra.

I roto i te amuiraa rahi a te autahu'araa, ua a'o atu te peresideni N. Eldon Tanner, o tei tavini ei tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua, i ní'a i te mau uiuiraa. E auraa mau to roto i ta'na a'oraa no na pae e piti ra, no te feia faatere o te Ekalesia o te faatere i te uiuiraa e no te mau melo ho'i o te uiuihia'tu. A feruri maite na i teie a'oraa :

E riro outou e te mau episekopo e te mau peresideni tītī i te hinaaro i te rave i te hoê uiuiraa no te hoê parau faati'a no te hiero mai teie te huru :

« Ua haere mai oe ia'u nei no te hoê parau faati'a no te tomo atu i roto i te hiero. Tei ní'a ia'u te hopoi'a no te mono i te Fatu no te uiui ia oe. I te hopea o te uiuiraa, ua titauhia ia'u ia

tarima i ta oe parau faati'a ; area râ, e ere ta'u ana'e tarimaraa tei riro ei mea faufaa i ni'a i ta oe parau faati'a. Hou a mana ai ta oe parau faati'a, titauhia ia tarima atoa oe i te reira.

« Ia tarima ana'e oe i ta oe parau faati'a, te fafau ra ia oe i te Fatu e, te ti'amâ nei oe i te mau haamaitairaa atoa i horo'ahia i te feia o te mau nei i taua parau faati'a ra. E rave rahi te uiiraa tumu o ta'u e ani ia oe.... E mea ti'a ia oe ia pahono ma te parau ti'a i te mau uiraa tata'itahi »....

I teie nei, ia hope taua mau uiraa ra i te uihia i te taata e titau mai nei i te parau faati'a, e hinaaro paha outou i te parau atu i te tahi parau mai teie te huru : « Te taata e haere atu i te fare o te Fatu ra, e mea ti'a roa ia'na ia mâ i te *peu faufau, te peu mo'a ore, te peu viivii, e te peu hairiiri atoa ra* »....

Ia faaterehia ta tatou mau uiiraa na roto i te here, na roto i te peu mâ e ti'a ai. E rave rahi taime e afaro te mau fifi mai te mea e, e ani oe e : « E huru ê anei to oe aau, e aore ra, e feruri anei oe e, te haavare nei oe i te fatu ra ia tarima mai oe i ta oe iho parau faati'a no te hiero ?

« E hinaaro anei oe maa taime iti no te faaafaro i te tahi tuhaa no to oe oraraa hou oe a tarima ai i te reira ? A haamana'o e, ua ite te Fatu i te mau mea atoa e e ore ho'i Oia e roaa i te haavare. Te tamata nei matou i te tauturu ia oe. Eiaha roa e haavare no te imi ia roaa ia oe te hoê piiraa, te hoê parau faati'a, e aore ra te hoê haamaitairaa no ô mai i te Fatu ra ».

Mai te mea e, e aparau oe mai te au i tei faaitetia i ni'a nei, tei ni'a ia i te melo te hopoi'a no te uiui ia'na iho. Tei te episekopo e aore ra, tei te peresideni titi te mana o te ite. E ite ia oia e mea ti'a ore anei te tahi mea o te ti'a ia faaafarohia hou te parau faati'a a horo'ahia'tu ai (« The Blessing of Church Interviews », *Ensign* [Novema 1978] : 42-43).

E faaterehia te uiiraa no te parau faati'a no te hiero i rotopu noa i te episekopo e te melo o te Ekalesia e tiau ra. Ei reira ho'i te melo e uiuihia ai i te mau uiraa no ni'a i to'na huru, to'na ti'amâraa, e to'na mana'o turu i te Ekalesia e i te feia toro'a. E mea ti'a roa i te taata ia faaite papu e, te vai viivii ore nei oia, e te haapa'o nei oia i te Parau Paari, te aufau nei ho'i i te tuhaa ahuru ti'a, te ora nei oia mai te au i te mau haapiiraa a te Ekalesia, e aita atoa ho'i oia e amui atu nei e aore ra e au nei i te mau pûpû taiva. Ua haamaramamahia

te episekopo e, e mea faufaa rahi roa te tapea-huna-raa i te mau mea atoa i aparauhia.

Na te mau pahonora e maitai i ta te episekopo mau uiuiraa e faaite i te ti'amâraa o te taata no te farii i te hoê parau faati'a no te hiero. Mai te mea e, aita te taata e ani ra i te parau faati'a e haapa'o nei i te mau faaueraa e aore ra, te vai nei te hoê mea tano ore i roto i to'na oraraa o te ti'a ia faaafarohia, e mea ti'a roa ia i taua taata ra ia faaite atu i te tatarahapa mau hou a horo'ahia ai te parau faati'a no te hiero.

Ia hope te uiuiraa a te episekopo, na te hoê melo no te peresideniraa tifi e uiui ia tatou tata'itahi hou tatou a haere atu ai i te hiero. Mai te mea e, te haere nei tatou i te hiero no te taime matamua, na te peresideni tifi iho e faatere i te uiuiraa.

Oia mau, mai te mea e, te haere nei oe i te uiuiraa no te parau faati'a no te hiero, e ti'a ia oe ia farii i te haavâraa a te taata tei faataahia ei haavâ i Ieseraela, tei ia'na te hopoi'a no te mono i te Fatu no te faaotiraa e, e mea ti'a anei ia oe ia tomo i roto i teie vahi mo'a e aore ra, aita.

I TE TAIME MATAMUA E I TE MAU TAIME ATOA RA

Mai te mea e, te haere nei oe i te hiero no te taime matamua, ua matarohia e, e mâtâ'u rii oe. E mâtâ'u ihoa tatou no te mau mea itea-ore-hia. E mea pinepine ho'i tatou i te tapitapi te mana'o no te mau mea api.

Ei hau. Te haere nei oe i te hiero. Te vai ra te hoê taata no te tauturu ia oe i te mau vahi atoa. E arata'i-maite-hia oe—Ei hau.

Ia tomo tatou i roto i te hiero, ia faatura noa tatou e ti'a ai. Mai te mea e, e titauhia ia paraparau, a na reira ma te mârû. I te mau taime no te haapiiraa, ia vai faatura maite tatou e te maniania ore.

Aita re'a e vahi i teie mahana e ti'a ai ia parahi i reira ma te feruri i roto i te maniania ore e te faatura. Hou a tomo atu ai i roto i te tahi mau hiero no te haamata i te ohipa no te oro'a, e mea pinepine te amuiraa i te haaputupu i roto i te fare pureraa o te hiero. E tiai te mau melo i reira e ia hope roa mai te amuiraa i te haaputupu mai. I roto i teie nei oraraa, e mea pinepine tatou i te fatima'u'u i te tiai-noa-raa.

Piha Tiretiera, Hiero no Vernal Utaha

Ia tae matamua mai ho'i i roto i te piha a titauhia'tu ai ia tiai noa i te taata hopea roa ia tomo mai hou te ohiparaa, i roto i te tahi mau ohipa ê atu, e tupu mai ia te riri. I roto râ i te hiero, e mea taa ê roa ia. Ua riro taua tiairaa ra ei taime au-roa-hia. Aue ia haamaitairaa ia parahi noa ma te hau, e te paraparau ore, e ia feruri i te mau mana'ô faatura e i te pae varua! E taime ia no te faa'ana'anaea i te aau.

Ia haere mai oe i te hiero, a haamana'ô e, e manihini oe i roto i te fare o te Fatu. E taime no te oaoa, e taime râ no te oaoa hau. I te tahi taime, i roto i te faaipoi poraa hiero, e mea ti'a ia faahaamana'ô i te opu fetii e i te mau hoa e, ta ratou faaiteraa i te tapa'ô no te aroha, e te haamauruururaa, e ta ratou ho'i mau aroharaa i te mau melo o te utuafare ta ratou i ore i farerei no te hoê tau maoro, e ti'a ia ia faahitihia ma te hau e te mārû. Eita te paraparau puai e te ata puai e au i te fare o te Fatu.

A farii i te arata'iraa a te mau rave ohipa i roto i te hiero. Na te hoê taata e arata'i ia oe a haere noa ai oe.

E HAAPIIHIA MAI NI'A MAI

Hou a haere ai oe i te hiero no te taime matamua, e aore ra, e rave rahi taime i muri mai, e riro ia ei tautururaa ia oe, ia ite oe e, te haapiiraa e haapiihia i roto i te mau hiero, e faahoho'araa noa ia te reira. Ua horo'a mai te Fatu, te Orometua Rahi, i Ta'na mau haapiiraa e rave rahi na roto i taua raveraa ra.

E fare haapiiraa rahi te hiero. E fare ia no te haapiiraa mai. I roto i te mau hiero ra, e tapea-maite-hia te huru e au maitai ai no te haapiiraa i te mau mea hohonu o te varua. Ua riro te Dr. John A. Widtsoe, no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti, tei pohe, ei peresideni no te hoê fare haapiiraa tuatoru tuiroo, e ei taata ite ho'i tei tu'i te roo i te ao nei. E mana'ô faatura rahi to'na no te ohipa o te hiero e ua parau oia i te hoê taime e :

Tei roto i te mau oro'a no te hiero te taatoaraa o te opuaraa no te faoraraa, mai tei haapiihia i tera taime e tera taime e te feia faatere no te Ekalesia, e na te reira e haamaramarama i te mau mea o tei ore i taa-maitai-hia. Aita e faahuru-ê-raa aita atoa e ruri-ê-raa no te faatano i te mau haapiiraa o te hiero i roto i te opuaraa rahi no te faoraraa. Ua hope roa te oro'a hiero i te î i te ite e ua riro ia te reira ei tapa'ô rahi no te

parau mau o te mau oro'a no te hiero. Hau atu i te reira, no teie faahope-roa-raa i te hi'oraa e i te haapiiraa i te opuaraa o te Evanelia i riro ai te haamoriraa i roto i te hiero ei rave'a hau e i te maitai no te haamana'oraa i te taatoaraa o te opuaraa o te evanelia.

Te vai atoa ra te tahi atu mea o ta'u i mana'o noa na ei tapa'o rahi no te parau mau o te ohipa o te hiero. Te oro'a hiero e te ohipa no te hiero mai tei heheuhia mai e te Fatu i te peropheta Iotepha Semita ra, ...ua tatuhaahia ia i na tuhaa taa'e maitai e maha : Te mau oro'a faaineineraa ; te horo'araa i te mau haamaramaramaraa na roto i te mau parauraa e te mau faaiteraa ; te mau fafauraa ; e, i te pae hopea, te mau tamataraa i te ite. Aita vau i mana'o e, e oti noa i te peropheta Iosepha, o tei ore i haapiihia e tei ore ho'i i matau i te mau ihi, i te faanahonaho i te ho'e ohipa o tei ti'a roa i te nahonaho e te nehenehe (John A. Widtsoe, « Temple Worship », *The Utah Genealogical and Historical Magazine* 12 [Eperera 1921] : 58).

Teie faahou a ta Elder Widtsoe i papa'i :

Te ora nei tatou i roto i te ho'e ao tei i te tapa'o. Aita atu to tatou ite, maori ra no roto mai i te tapa'o. Te papa'i nei tatou i te tahi mau tapa'o i ni'a i te api parau, e i reira tatou e parau ai e, ua riro ia taua mau tapa'o ra ei parau papa'i, e ua riro ho'i taua parau papa'i ra ei tapa'o no te here, e aore ra no te riri, e aore ra, no te aroha, e aore ra, no te Atua, e aore ra, no te tau mure ore. E ere paha te mau tapa'o i te mea nehenehe ia hi'ohia. Eita ra te taata e faahapa i te mau tapa'o i ni'a i te api parau o te ho'e buka no te mea noa e, aita to te reira nehenehe e au i te nehenehe o te mau mea o tei faahoho'ahia i te reira. Eita ho'i tatou e faahapa i te tapa'o ra A-t-u-a no te mea e, e ere i te mea nehenehe ia hi'ohia, te faahoho'a nei ra te reira i te hanahana o te Atua. E farii oaoa tatou i te mau tapa'o, mai te mea e, e haamaramaramahia tatou i te auraa o te mau tapa'o. Te parau atu nei au ia outou i teie nei aru'i ; aita outou i tatama'i rahi no te huru o ta'u parauraa, e aore ra, i ni'a i te mau parau ta'u i maiti ; i te haapa'oraa outou i te auraa o te mau mana'o o ta'u i tamata i te haamaramarama atu ia outou na, aita atura outou i haapa'o faahou i te mau parau e te mau peu....

Pilha Bapetizoraa, Hiero no Washington D.C.

Te ora nei tatou i roto i te hoê ao o tei î i te tapa'ô. Aita e ti'a i te hoê tane e aore ra, i te hoê vahine, ia haere mai i rapae i te hiero ma te farii i to'na mau oro'a, maori râ, ua ite atu oia, i muri mai i te tapa'ô ra, i te parau mau rahi o ta te mau tapa'ô e faahoho'a nei ». (« Temple Worship », api 62).

Mai te mea e haere oe i te hiero ma te haamana'ô e, ua riro te haapiiraa ei faahoho'araa i te mau tapa'ô, eita roa ia oe e tomo atu i roto ma te varua au, ma te ore e haere mai i rapae e ua faaroahia to oe hi'oraa, ua faateitei-rii-hia te feruriraa, ua faarahihia to oe ite i te mau mea o te varua ra. E mea faahiahia mau â te faanahoraa haapiiraa. E mea heheuhia mai te reira. O te Fatu iho, oia te Orometua Rahi, i roto i Ta'na iho haapiiraa i Ta'na ra mau pipi, tei haapii tamau noa na roto i te mau parabole, te hoê ia rave'a parau vaha no te faahoho'a i te mau mea o te ore e taa-ohie-hia. Ua aparau Oia i te mau ohipa matahia o te oraraa tei ravehia mai no roto mai i te oraraa o Ta'na ra mau pipi, e ua parau Oia no te mau maiaa mo'a e te mau fanau'a mo'a, te mau manu, te mau tiare, te mau alope, te mau tumu raau, te mau taata eiâ, te nana eiâ haru, te mau toparaa mahana, te feia moni e te feia veve, te taote ma'i, te tafairaa ahu, te hutiraa i te aihere, te poromuraa i te fare, te faamuraa i te puaa, te pãpa'iraa i te sitona, te haaputuraa maa animala, te paturaa i te fare, te tihepuraa i te rave ohipa, e ravehi atu â mau mea. Ua parau Oia no te huero sinapi, e no te poe. Ua hinaaro Oia i te haapii atu i te feia e faaroo ra Ia'na, i aparau ai Oia i te mau mea ohie na roto i te faahoho'araa. E ere te hoê o taua mau mea nei i te mea mo'emo'e e aore ra, i te mea taa-orehia, e ua hope pau roa ia i te riro ei faahoho'araa.

Ua riro te hiero iho ei tapa'ô. Mai te mea e, ua ite oe i te hoê hiero i te pô, ma te anaanaraa mai te mau mori atoa, ua ite ia oe e, e mea faahiahia te reira. Ua riro te fare o te Fatu, o tei haatihia i te maramarama, o tei anaana mai no roto mai i te pouri, ei faahoho'araa i te mana e i te faaururaa o te evanelia a Iesu Mesia, mai te hoê tiarama i roto i te ao e tomo noa'tura i roto i te pouri o te varua ra.

Eita te oro'a o te hiero e taa-papu-hia i te haereraa matamua. E taahia te tahi noa mau tuhaa. A ho'i e a ho'i faahou â. A ho'i atu no te haapii mai. Te mau mea i tapitapi ai to oe mana'ô, e aore ra, te mau mea tei ore i taa ia oe, e aore ra, te mau mea mo'emo'e, e faaithehia ia ia oe. E rave rahi o te reira e mau mea

mārû ia, e mau mea ia e au ia oe iho, o te ore e tī'a ia oe ia faataa ia vetahi ê ra. Ia oe râ, e mau mea iteahia ia.

O ta tatou e haapii mai no roto mai i te hiero tei te huru ia i ta tatou i hopoi atu i te hiero i roto i te huru o te haehaa e te faatura e te hinaaro i te haapii mai. Mai te mea e, e vaiiho tatou ia tatou ia haapiihia, e haapiihia ia tatou e te Varua, roto i te hiero.

Mai te mea e, e haere oe i roto i te hoê tuhaa pureraa no te oro'a hiero i roto i te hiero e aore ra, ia riro oe ei ite no te hoê taatiraa, a feruri i te auraa hohonu o taua mea ra o te faaitehia i mua ia oe. E i roto i te mau mahana i muri a'e i taua haereraa ra, a tamau i taua mau mea ra i roto i to oe feruriraa ; a haamana'o i te reira ma te hau e ma te pure ho'i, e ite ia oe e, e tupu to oe ite i te rahi.

Te hoê mea faufaa rahi o te ohipa o te hiero, o te faaiteraa ia i te hi'oraa atea e te aano o te mau opuaraa a te Atua no teie fenua. Ia oti tatou i te haere i te hiero (e e nehenehe ho'i ta tatou e ho'i faahou â e ia haamana'o noa), e vai ia te mau ohipa o te oraraa nei i roto i te faanahoraa o te mau mea atoa. E ite maitai tatou i to tatou vairaa, e ite oioi ho'i tatou ia hape ana'e te haerea.

No reira a hi'o i te hiero. Faafariu i ta outou mau tamarii i ni'a i te hiero. Mai to ratou aiuraa, a faatoro i to ratou feruriraa i ni'a i te reira, e a haamata i te faaineine ia ratou no te mahana e haere atu ai ratou i te hiero ra.

A tiai noa'tu ai i taua taimera, a vaiiho ia outou ia haapiihia, e ia vai faatura ho'i. A inu papu i te mau haapiiraa—oia te mau haapiiraa faahoho'a hohonu no te pae varua—e roaa mai i roto ana'e i te hiero.

E taimera roa te titauhia no te faaineine i te hoê faaipoiporaa hiero. E mea tī'a ia faaineine-maitai-hia. E mea pinepine te mau taurearea tei here te tahi i te tahi, i te faoti e faaipoipo ia ratou ma te onoono i te faaipoipo oioi, i roto noa hoê e aore ra e piti hepetoma te maoro, ma te tâu'a ore i te taparuraa a te mau metua. I te tahi mau taimera, e mana'o na taurearea e, teie titauraa ta te na metua ia faaroa'tu â te taimera faaineineraa, te pato'i nei ia na metua i ta raua faaotiraa no te faaipoiporaa. Te taiâ nei raua ia haamaoro noa'tu â, a tupu mai te tahi haafifiraa. Te vai atoa ra te tahi mau taurearea feruriraa tamarii e teaaui ino no to ratou hinaaro ia rave-rû-noa-hia te tahi mau ohipa fifi, e ite rahiraa o te taimera, e riro mai ia ei ohipa au ore roa, aita e hinaarohia ia haamana'o i te reira.

Mai te mea e, e rave-rû-noa-hia te mau ohipa, e aore ra, e rave faahepo-noa-hia, e riro te hoê mea i te erehia i roto i te tere matamua i roto i te hiero, e aore ra, i roto i te mahana faaipoiporaa i roto i te hiero. Taua mahana matamua i roto i te hiero ra e aore ra taua taatiraa i te mahana faaipoiporaa ra, e ohipa otahi mau ia te reira i roto i te oraraa o te taata. E mea ti'a ia ia faaineine-maitai-hia te reira. No te faufaa rahi o te reira, eiaha tatou e vaiiho i te mau mea riirii ra i roto i te faaineineraa, te mau tuhaa riirii noa, ia iriti ê atu i te maitai o taua mahana ra. No taua tumu nei, e ti'a ia rave-maitai-hia te mau ohipa atoa na mua roa. Ia tae i taua mahana ra, e riro te faaoti-ore-raa i te tahi tuhaa faufaa ei haape'ape'araa

Ia tae oioi atu oe i te hoê pureraa, a parahi atu ai oe ma te paraparau ore i roto i te fare pureraa, a hi'o atu ai ho'i i te mau taata ia tomo mai, e ite oe e, te hopoi atoa mai nei ratou i te tahi mea na muri iho ia ratou ra. E mahanahana mai te varua, e e tau i ho'i te huru o te piha, mai te piha taata ore haere atu i te hoê amuiraa taata, e amuiraa no te mau taeae e te mau tuahine o tei haere mai ma te auu tae.

E teie nei, i roto i to tatou oraraa rû noa, eita e ti'a ia tatou ia na reira noa i te haere i te hoê putuputuraa. Te mea ta tatou e ta'ita'i atu i roto i te hoê putuputuraa na roto i teie huru raveraa, ua taipiti ia to'na faufaa ia haere ana'e tatou i te hiero. E parau mau roa te reira mai te mea e, te haere nei tatou no te taima matamua. E mea ti'a ia tae oioi atu tatou i reira.

Mai ta outou e ite nei, e ere teie tae-oioi-raa ei parururaa noa, no te haapapûraa e, ua ti'a te parau faati'a, e te tahi atu mau mea, e no te faaauraa ia tatou i te ohipa apî e farereihia nei e tatou. Ua hau atu râ i te reira. No te parahiraa ia i ni'a i te parahiraa tano e ia titau hau noa i te varua ti'a—no te faaineine ia tatou iho no te ohipa e tupu mai i muri iho.

Ua paraparau tatou i te parau no te feia e amui atu i roto i te ohipa no te hiero, tera râ, te vaira te tahi mau taima, ia faanaho-ana'e-hia te hoê faaipoiporaa hiero, aita te tahi mau melo no te fetii e ti'a ia farii i te parau faati'a no te hiero. Te tahi tumu, no te mea, e mea faafariuhia mai te tane e aore ra, te vahine, e aità to'na na metua i tomo mai atura i roto i te Ekalesia ; e aore ra, e mea apî roa â ratou i roto i te Ekalesia e aità i ti'a ia ratou ia farii i te hoê parau faati'a no te hiero. E aore ra, e melo te mau metua no te Ekalesia, aita râ te hoê o ratou e

haapa'ō maitai ra i te mau ture o te evanelia no te fariiraa oia i te hoê parau faati'a no te hiero. E riro teie mau taotiaraa ei haafifiraa i te faaipoiporaa hiero. Teie te mau taime e ti'a ai i te mau utuafare ia haafatata ia ratou, no te fana'ō i teie mau taime mo'a roa o te oraraa. Ia iritihia te parau faati'a no te hiero a te hoê taata aita e ti'a ia farii i te reira, e aore ra, te oreraa e ti'a ia titau manihini i te hoê hoa melo ore, e aore ra, i te hoê fetii melo ore, ia haere mai e hi'ō i te taatiraa, e riro ia te hoê fifi i te tupu oioi mai. E nehenehe te reira e faatupu i te oto e te mainoinoraa, i te hoê taime e titauhia ia hau te mau mea atoa, ia tupu mai ho'i te au maitai.

Eaha ta tatou e rave i roto i taua mau huru ra ? Te ohipa eiaha roa'tu tatou e rave, o te faaheporaa ia i te episekopo. Ia au i te ture i titauhia i te episekopo ia haapa'ō, i roto i to'na ti'araa ei haavâ i Iseraela, eita ia e ti'a ia'na ia hamani i te hoê parau faati'a na te hoê taata aita e ti'a ia farii i te reira. Mai te mea e, e na reira oia, e ere ia i te mea maitai no te reira taata e no te episekopo atoa iho.

Ia tabula-ana'e-hia te hoê faaipoiporaa hiero, e te vaira te hoê o te mau metua e aore ra, te hoê fetii fatata roa aita ta'na e nehenehe e tomo i roto i te hiero, na roto i te hoê faaineineraa nahonaho maitai, e riro ia taua ohipa ra ei rave'a eiaha râ ei fifi. A feruri i teie mau mana'ō tauturu. A titau manihini i te metua melo ore, e aore ra, te melo aita e ti'a ia farii i te hoê parau faati'a no te hiero, ia haere mai i te hiero na muri iho i te faaipoiporaa. E iteahia i roto i te aua o te hiero te hoê varua o te ore e iteahia i te tahi atu mau vahi. I te tahi mau hiero, te vaira te pû fariiraa ratere. E mea atuatu-nehenehe-maitai-hia ho'i te mau aua o te hiero. E mau vahi ho'i te reira no te hau e te maitai.

A faataa i te hoê taata no te haapa'ō i taua melo o te utuafare ra. Eita outou e vaiiho noa i taua taata ra o oia ana'e ra. I tahi taime, te vaira te mau melo o te utuafare o tei ti'amâ no te tomo atu i roto i te hiero no te hi'ō i te faaipoiporaa, e mea oaoa a'e na ratou ia faaea noa i roto i te aua o te hiero, i piha'i iho i te feia tei ore i ti'a ia tomo atu i roto i te hiero ra. I rapae'au ra, i roto i te mau aua e haaati nei i te hiero, e nehenehe ia ia ratou ia faataataa maite i te hinaaro o na taata faaipoipo apî ra ia taatihia raua i roto i te fare o te Fatu.

E itehia te hoê mana taa'e i te reira taime o te ore e itehia i roto i te tahi atu raveraa. Teie te hoê hi'oraa, i te tahi mau hiero huru

Piha Kahuraa, Hiero no Roto Miti

rarahi a'e, e faatupuhia te tahi mau tere-mata'ita'i-raa. Na roto i te faanahonahoraa atea e nehenehe te tahi mau rave'a aupururaa e itehia no te pahono i te hinaaro o te tahi melo o te utuafare o tei ore i ti'a ia tomo atu i roto i te hiero, no tera e tera tumu. Na roto i teie mau raveraa, e nehenehe te aau taiâ, e tae noa' tu ho'i i te au ore e te inoino o te aau, o na metua tei ore i melohia e aore ra tei ere i te parau faati'a, ia tamarûhia.

I roto i te tahi mau hiero, ua faanahohia te tahi piha taa'e, i reira ho'i te mau metua aita e ti'a ia tomo i roto i te hiero, e putuputu ai e te hoê taata e nehenehe ta'na e tomo i roto, no te pahono i ta ratou mau uiraa.

E mea ti'a i na taata faaipoipo apî ia ite e, ua tiai maoro to raua mau metua i taua mahana faaipoiporaa ra i roto i te roaraa o te oraraa o te tane e te vahine faaipoipo. Ua riro to ratou hinaaro ia amui i roto i te faaipoiporaa, e to ratou inoino ia ore ratou e amui atu i roto, ei tapa'o no te here metua. Eiaha te reira ia riro ei inoinoraa na na taata faaipoipo. E ti'a râ te reira ia maramarama-maitai-hia e ia faaineine-maitai-hia ei tuhaa no te faaipoiporaa.

Te vaira te tahi taime, e inoino roa te metua e eita ho'i e noaa ia tamarû. I roto i taua mau huru ra, e tamata ia na taata faaipoipo ia tapea mai i te vahi maitai o te reira fifi. E tupu mai paha te uiraa e : Nahea ia, e faaipoipo noa anei tatou i te pae tivira, i reira ho'i ratou e ite atoa ai i te faaipoiporaa, a tiai atu ai ia hope te matahiti i titauhia, i reira e tomo atu ai i roto i te hiero ? E ere râ te reira i te rave'a maitai a'e. Mai te mea e, e ravehia te faaineineraa na roto i te pure e te afaro maitai, i te rahiraa o te taime, e nehenehe te reira e faariro i te fifi ei rave'a no te haafatata mai i te utuafare, o te ore e tupu ahiri e, e ravehia mai te raveraa na mua'tura.

Te mau pûpû rarahi o te mau hoa, te mau melo o te paroita e te vetahi ê atu, eiaha ratou ia titau-manihini-hia no te amui atu i roto i te oro'a faaipoiporaa. Ia na'ina'i noa te mau pûpû o te amui atu i roto i te oro'a faaipoiporaa e ti'a ai, oia ho'i te mau melo o na utuafare e piti ra e te tahi tau hoa rahi o na taata faaipoipo ra. I te tahi mau taime, e faaarahia te faaipoiporaa i roto i te paroita ma te titau i te mau taata atoa ia haere mai, ei faaiteraa i te turu e te faaitoitorea i na taata e faaipoipohia ra. Te reira te tumu no te fariiraa. Ua riro te fariiraa no te faaipoiporaa ei taime no te aroha i te mau hoa e tei au ana'e mai. Ia riro te

faaiipoiporaa hiero ei oro'a mo'a, e ia ravehia ia te reira i rotopu ana'e i te feia e auraa papu to ratou e te feia e faaiipoiphia ra.

Eita tatou e faahiti i te mau parau o te oro'a taatiraa i rapae'au i te hiero, e ti'a râ ia tatou ia faaite i te huru o te piha taatiraa ei vahi nehenehe mau i to'na faanahonahoraahia, e vahi ia e itehia ai te varua no te hau e no te mārû, e vahi ho'i o tei haamo'ahia na roto i te ohipa e ravehia ra i reira.

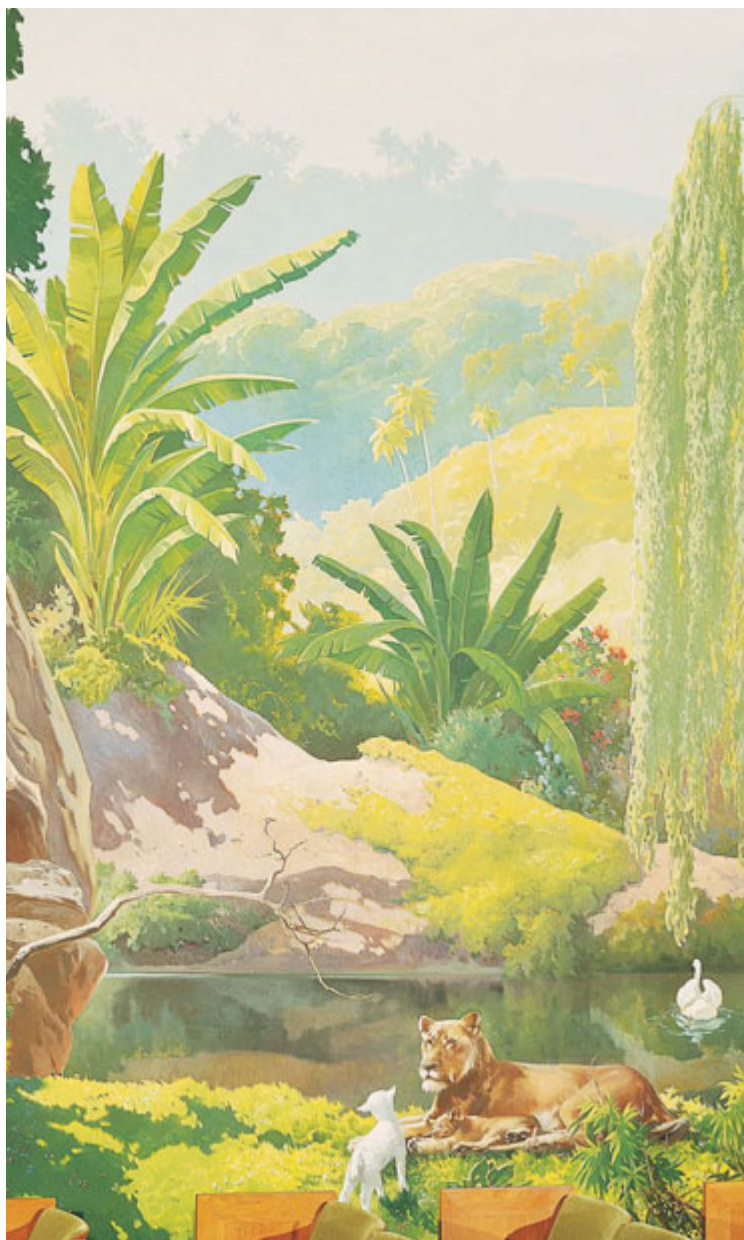
Hou a'e na taata faaiipoipo a haere mai ai i te fata no te oro'a taatiraa, e ti'a i te taata faarere ia horo'a i te tahi a'oraa, e ia faaro na taata faaiipoipo i te reira a'oraa. O teie paha te mau mana'o o te faaroomia e na taata faaiipoipo i reira ra.

« E mahana teie no to orua faaiipoiporaa. Ua putapû to orua aau i to orua faaiipoiporaa. Ua hamanihia te mau hiero ei fare mo'a no taua mau oro'a ra. E ere tatou i to te ao nei. Eita te mau ohipa o te ao nei e tano i ô nei e eita ho'i te reira e mana i ni'a i te mea ta tatou e rave i ô nei. No roto mai tatou i te ao no te tomo i roto i te hiero o te Fatu. E riro teie ei mahana hau roa a'e i te faufaa i roto i to orua oraraa.

« Ua fanauhia orua, ma te titauhia e na metua o tei faaineine i te hoê tino tahuti ei faae meta no to orua varua. Ua bapetizohia orua tata'itahi atoa nei. E oro'a mo'a te bapetizoraa, e tapa'o no te tamâraa, e tapa'o no te poheraa e no te ti'a-faahou-raa, e tapa'o no te hareraa'tu i te hoê oraraa apî. E tei roto i te reira te tatarahaparaa e te faaoreraa hara. Ua riro te amuraa i te oro'a mo'a ra ei faaapîraa i te fafauraa o te bapetizoraa, e ti'a ho'i ia tatou, mai te mea e haapa'o tatou i te reira, ia tapea maite i te faaoreraa i ta tatou mau hara.

« O oe, e teie nei tane faaiipoipo, ua faatoro'ahia oe i te autahu'araa. Ua horo'ahia ia oe na mua roa, te Autahu'araa Aarona, e penei a'e ua haere oe i mua i roto i te mau toro'a atoa no te reira—te diakono, te haapii, e te tahu'a. E i muri a'era, ua tae mai taua mahana ra ua ti'amâ oe no te farii i te Autahu'araa a Melehizedeka. O taua autahu'araa nei, oia te autahu'araa teitei, tei parauhia te autahu'araa mai te au i te haapa'oraa mo'a a'e a te Atua ra, e aore ra te Autahu'araa Mo'a mai te au i te Haapa'oraa a te Tamaiti a te Atua (a hi'o Alama13:8 e Helamana 8:18). Ua horo'ahia ia oe te hoê toro'a i roto i te autahu'araa. E peresibutero ia oe i teie nei.

« Ua farii orua tata'itahi i to orua oro'a hiero. I roto i taua oro'a hiero ra, ua farii orua i te hoê horo'araa no te maitai mure

Hoho'a no te piha no te Ô, Hiero no Los Angeles California

ore. Area taua mau mea atoa ra, i te auraa ra, e omuaraa e e faaineineraa i to orua haereraa mai i te fata nei taatihia ai ei tane e ei vahine faaipoipo no teie tau e no te tau a muri atu. Ua riro orua ei utuafare i teie nei, ma te ti'amâ no te hamani i te ora apî, ia roaa ia orua te rave'a na roto i te pupuraa e te faatusiaraa ia orua iho no te fanau mai i te tamarii i roto i teie nei ao e no te aupuru ia ratou, no te poihere e no te paruru ia ratou i roto i to ratou oraraa tahuti nei ; no te ite ia ratou i te hoê mahana, ia haere mai, mai ia orua i haere mai nei, no te rave i teie mau oro'a mo'a no te hiero.

« Ua haere mai orua na roto i to orua iho hinaaro e ua haavâhia orua e ua ti'amâ orua. E ti'a i teie nei faaipoiporaa ia taatihia e te Varua Mo'a no te Fafauraa ».

No reira, te tono atu nei au i te tahi Faaa'o i teie nei i ni'a ia outou oia ia i ni'a iho ia outou o ta'u mau hoa, ia vai noa te reira i roto i to outou mau aau, oia te Varua Mo'a no te fafauraa ; o te reira Faaa'o ê atu ia ta'u i parau atu i ta'u mau pipî, mai te au i tei papa'ihia i roto i te parau faaite a Ioane.

O teie Faaa'o nei o te parau ia o ta'u e horo'atu nei ia outou no te ora mure ore, oia ia te hanahana no te basileia tretienaria] (PH&PF 88:3-4).

« E hopoi'a rahi mau te fariiraa i te tahi e te tahi i roto i te fafauraa no te faaipoiporaa, o te apitihia mai i te mau haamaitairaa faito ore ».

E riro te tane e te vahine faaipoipo i te putapû te aau no taua oro'a faaipoiporaa ra, e aita'tura raua e faaroo maitai—e riro paha raua i te ore e faaroo maitai i te mau parau o te oro'a taatiraa. Aita e ti'a ia tatou ia faahiti faahou i taua mau parau ra i rapae'au i te hiero, e ti'a râ ia tatou ia ho'i atu i tera taime e tera taime no te hi'o i te hoê faaipoiporaa. E Fatu horo'a maitai o tei faati'a ia tatou ia rave i te reira. I roto i teie mau raveraa, eita ho'i tatou e ô roa i roto i te ohipa, e nehenehe ia ia tatou ia faaroo maitai atu i te mau parau o te oro'a ra. Mai te reira atoa, oia mau, na roto i te ho'i-pinepine-raa ei mono i te feia pohe, e ti'a ia faaapî faahou tatou i to tatou feruriraa e to tatou varua i te oro'a hiero ra.

Mai te mea e ua faaipoipohia outou i te pae tivira, e hinaaro paha outou i teie nei, e taati ia outou no a muri atu, e, mai te mea e, e tamarii ta outou, ia taatihia ratou i ni'a ia outou i roto i te hoê

taatiraa utuafare mure ore. Mai te mea e, e ti'amâ outou no te farii i te reira, e ti'a ia ia outou ia farii i te reira haamaitairaa.

E FAAAHUHIA I TE AHU UOUO

Ia rave tatou i te ohipa no te oro'a i roto i te hiero, e ahu tatou i te ahu uouo. E tapa'o teie ahu no te viivii ore e no te ti'amâraa e no te mâraa ho'i.

A tomo atu ai outou i roto i te hiero, e tauï outou i to outou ahu mahana i te mau ahu no te hiero. E tauihia te ahu i roto i te piha tauraa ahu, tei reira te hoê afata vairaa ahu no te taata tata'itahi e te hoê vahi tauraa o te ponaohia. I roto i te hiero, e haapa'o-maite-hia te faaturaraa te taata te tahi i te tahi. A tuu atu ai outou i to outou ahu i roto i te afata vairaa ahu, e vaiiho atoa'tu ia outou i te mau haape'ape'araa e te mau fifi e te mau mana'o arearea i reira. E haere mai outou i rapae'au i teie piha iti tauraa ahu ma te ahuhia i te ahu uouo e ma te feruriraa o te aau hoê e te aifaito, no te mea, hoê ana'e huru ahuraa o te taata ati a'e ia outou.

Mai te mea e, te haere nei outou i te hiero no te taime matamua, a paraparau i to outou episekopo. Ia horo'a mai oia i ta outou parau faati'a, e faataa atoa mai oia i te huru o te ahu o te titauhia i roto i te hiero. Eiaha outou e haape'ape'a no te farii i taua ahu ra. E nehenehe ta outou e hoo mai i te reira i te Fare Hooraa Tauhaa, e aore ra, i te tahi taime, ia tarahu i te reira i roto i te hiero. Ia tarahu outou i te ahu, e titauhia ia te hoê tino moni mama roa e au i te haamau'araa no te papuaraa i te ahu. Aita e horo'a-tarahu-hia te ahu i roto i te mau hiero na'ina'i.

Mai te mau oro'a o te hiero, eita atoa tatou e paraparau rahi roa no ni'a i te huru ahu ta tatou e ahu i roto i te hiero. E nehenehe ta tatou e parau e, e faahoho'araa to reira, mai te au i te mau oro'a.

Ia haere te melo o te Ekalesia i roto i te hiero, ma te faanehenehe ia'na i roto i te hoê huru faaneheneheraa eita oia e faatupu huru ê i mua i te aro o te Fatu, ua riro ia te reira ei tapa'o no te hau e no te faatura. A feruri na maa taime iti e, ua titau-manihini-hia mai outou i roto i te fare o te hoê ti'a faatere teitei e te hanahana. Ua faaitohia mai ia outou e, e farerei outou i reira i te mau manihini tuiroo tei titau manihini atoa hia i reira. Ua riro teie titau-manihini-raa ei faaiteraa e, e faatura rahi to te

taata titau ia outou. Te ite ra outou e, e rave rahi mau taata ê atu o te nounou i teie huru titauraa, tera râ, no te tahi mau tumu rau, aita ratou i titau-manihini-hia, e no reira, aita ia ta ratou e nehenehe e haere atu i reira. Na roto i taua mau tumu ra, aita ia i papu e, e haere atu anei outou i reira i roto i to outou ahu ohipa, e aore ra, ma te ahuhia i te ahu mahana. Aita i papu e, e haere anei te hoê tane i reira ma te hahu-ore-hia te taa, e aore ra, te hoê vahine ma te rouru maheuheu.

Ia farii te feia tura e te hi'oraa maitai i te hoê titauraa manihini no te haere atu i roto i te hoê putuputuraa faufaa, e uiui ratou e, eaha te ahu tano e titauhia. Eita anei outou e faaineine maitai ia outou no taua ohipa taa'e ra ? E riro atoa paha outou i te hoo mai i te ahu apî ma te ti'aturi e, eita to outou huru e riro ei maheaituraa no taua putuputuraa ra.

E haapa'o maite atoa outou i te mâ e te nehenehe o to outou ahu. E huru ê rii outou mai te mea e, e ere outou i mea nehenehe roa.

E au te haereraa i te hiero i taua huru titauraa manihini ra.

Hoê ana'e taime e anihia ai te mau melo o te Ekalesia ia tomo i roto i te hiero ma te ahuhia i te ahu mahana noa, oia ho'i, ia haere mai ratou i te faaipoiporaa i roto i te hiero. I reira ana'e ra e iritihia ai te tiaa, e e nehenehe te reira e monohia i te tiaa uouo. E rave rahi matahiti i mairi a'e nei ua faati'a te Huitaetae i te reira, no te faaohieraa i te mau melo o te utuafare e te mau hoa o te ore e amui atu i te oro'a hiero na mua noa a'e i te faaipoiporaa.

E tomo te tane e te vahine faaipoipo i roto i te hiero no te faaipoipo ia raua no teie tau e no te tau a muri atu. E oomo te tane faaipoipo i te ahu uouo rima roa i reira, e ahu hamani-au-noa-hia, aore e faa'una'unaraa rau i ni'a iho. E oomo atoa te vahine faaipoipo i te ahu uouo. Te mau taeae o te haere mai e hi'o i te faaipoiporaa hiero, eiaha ia ratou e oomo i te pereue.

Ua maere rii tatou e ua oto rii ho'i i te tahi mau taime, i te mea e, ia haere ana'e tatou i te hiero, e ite ia tatou e, ua haere mai vetahi no te amui i te faaipoiporaa e aore ra no te rave i te oro'a hiero ma te ahu mai i te mau ahu o te tano no te haere i te pique-nique e aore ra i te haatuaro.

Te haamaitairaa no te tomo atu i roto i te hiero, e hau atu ia to'na aura no tatou. E mea oaoa ho'i na te Fatu ia hopu to tatou mau tino i te pape, e ia ahu tatou i te mau ahu mâ, noa'tu e, e mau ahu mâmâ roa te reira. E mea ti'a ia tatou ia ahu mai

te huru e, te haere nei tatou i te hoê pureraa oro'a e aore ra, i te hoê putuputuraa maitai e te tura.

I te tahi taima, e haere mai te hoê taata e hi'o i te faaiipoiporaa, e e mea papu maitai e, aita oia i tâu'a maitai i te parau a'o tei horo'ahia mai e te Huitaeae no ni'a i te ahu e te faaneheneheraa, no ni'a ho'i i te haapa'o-maitai-raa eiaha e pee i te ao nei i roto i te huru taa'e o te ahu, i roto i te rouru roroa e te tahi atu huru tapuraa, e te vai atura. Te maere nei tatou no te aha te hoê taata tei rava'i ho'i te paari no te haere i te hiero, aita râ oia e taa ra e, eita te Fatu e mauuruuru i te feia tei hau a'e to ratou au i te mau mea o te ao nei.

Nahea e ti'a ai i te hoê melo e parau faati'a ta'na ia haere mai i te hiero ma te ahu mai i te ahu ti'a ore e aore ra, te ahu no te ao nei ? Nahea te hoê taata e ore ai e haapa'o maitai i to'na rouru, ia au i te peu maitai e te tura.

Ia haere outou i te hiero e ia amui atu i roto i te mau ohipa no te hiero e aore ra, no te hi'o atu i te hoê taatiraa, a haamana'o outou e, teihea roa outou. E manihini outou i roto i te fare o te Fatu. E mea ti'a ia faanehenehe maitai outou ia outou e ia ahu outou i te ahu e ore ai outou e haama ia tae mai te Taata faarii ia outou.

Te feia o te mau nei e o te horo'a nei i te mau haamaitairaa o te autahu'araa, e mea ti'a ia i to ratou tino ia tapo'ihia mai tei faaitetia i te peropheta Iotepha Semita ra a horo'ahia ai te oro'a hiero ia'na.

Te mau melo o tei farii i to ratou oro'a hiero, e oomo ratou mai te reira atu taima, i te ahu taa'e e aore ra, i te ahu no roto. Na te hoê taiete a te Ekalesia e hamani i taua mau ahu ra—e e roaa te reira i te mau melo i te mau fenua atoa i roto i te faanahoraa opereraa e ravehia nei e te Ekalesia.

E tapa'o te ahu hiero no te mau fafauaraa mo'a. E faatupu te reira i te peu haehaa e e riro ho'i ei paruru no te taata e oomo i te reira.

Aita te ahuraa i taua ahu hiero ra e opani i te mau melo ia ahu i te mau ahu o teie tau mai te ahuhia nei i roto i te mau nunaa o te ao nei. O te mau ahu au ore ana'e râ e aore ra, tei huru ê roa te hamaniraa, te ore e au i te ahuraa i te ahu hiero. E hinaaro ihoa te mau melo atoa o te Ekalesia, tei tae atu i te hiero e tei ore â i tae i te hiero, i roto i te varua mâ, i te haapae ê atu i te mau faaneheneheraa huru ê roa e tei vaiiho noa i tino ia vai tahaa noa.

Piha Teretetiera, Hiera no Roto Miti

Te vai atoa ra te mau taime, e uihia te mau melo o te Ekalesia tei farii i te oro'a hiero i te mau uiraa no te ahu hiero.

I te hoê taime, ua anihia te hoê o te mau taeae ia aparau i te feia haapii e te feia rave ohipa o te Navy Chaplains Training School [Fare Haapiiraa no te Haapiipiiraa i te au Ti'a Faaroo no te Ihitai] i te oire ra Newport, i te fenua ra Rhodel Island. Tei roto i te feia e faaroo ra te tahi mau ti'a teitei no te mau faaroo Katolika, Porotetani e te Atiuda.

I roto i te taime uiuiraa, ua ani maira te hoê o te mau ti'a faaroo e, « E nehenehe anei ta oe e faaite mai ia matou i te parau no ni'a i te ahu taa'e o ta te tahi mau faehau Momoni e ahu nei ? » Te auraa mai o taua uiraa ra teie ia, « Eaha outou e rave ai i taua mea ra ? E ere anei i te mea huru ê

I te ti'a faaroo o tei ani mai i taua uiraa ra, pahono atura oia na roto atoa i te hoê uiraa : « E ti'a oe no teihea ekalesia ? » Ei pahonora, horo'a maira oia i te i'oa o te hoê o te mau ekalesia Porotetani.

Ua parau atura oia e, « I roto i te oraraa tivira e ia arata'i atoa ana'e oe i te mau putuputuraa i roto i te aua faehau, te ahu nei oe i te ahu faaroo, e ere anei ? Pahono maira taua ti'a faaroo ra e, te na reira mau nei oia.

Ua na ô â oia e : « Ia mana'o vau ra, ua riro te reira ei mea faufaa no oe, oia ho'i, e faataa ê te reira ia oe i te toe'a o ta oe amuiraa. O to oe ia ahu toro'a, no to oe ti'araa, i roto i te ohipa evanelia. Te tahi atoa, ia mana'o vau, te vai atura te tumu faufaa'tu. Na te reira e faahaamana'o ia oe e, o vai oe e eaha ta oe mau hopoi'a e ta oe mau fafauraa. Ua riro te reira ei faahaamana'o-tamau-raa ia oe e, e melo oe i roto i te ti'araa faaroo, e te hi'o nei oe ia oe iho ei tavini no te Fatu, e e hopoi'a na oe ia ora i te oraraa ia ti'amâ oe i roto i to oe toro'a ».

E ua faaite atura oia ia ratou : « E ti'a ia outou ia taa i te hoê o te mau tumu e haapa'o ai te Feia Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei, ma te varua atoa, i te ahu hiero. Te taa'eraa rahi i ta outou ekalesia e ta matou nei, teie ia, aita ta matou e ti'a faaroo aufau, mai ta outou na. E faaterehia te mau amuiraa atoa e te feia faatere no te fenua iho. E mau taata ana'e ratou i pihia no roto mai i te mau toro'a ohipa atoa. Area râ, ua faatoro'ahia ratou i te autahu'araa. Ua mau ratou i te mau toro'a i roto i te autahu'araa. E faataahia ratou no te mau ti'araa faatere mai te peresideni, te tauturu, e te feia faatere i roto i te

mau huru ti'araa atoa. E tae noa'tu i te mau vahine, te amo atoa nei ratou i taua hopoi'a ra e taua mau titauraa ra. Te taata râ e faatere i ta matou amuiraa i te Sabati ei episekopo, e riro oia i te haere i te ohipa i te Monire ei rave ohipa i te fare rata, ei rave ohipa i te hoê piha toro'a, ei taata faaapu, ei taote, e aore ra, e riro atoa oia ei faahoro manu reva i te aua faehau e aore ra ei raatira pahi. I roto i ta matou ture, e au atoa to'na toro'a pae faaroo i to outou na i roto i ta outou ture. Ua iteahia oia i to'na ti'araa i roto i te pae rahi o te mau hau. Hoê â ia maitai tei noaa ia matou, na roto i teie ahu hiero, e tei noaa ia outou na roto i to outou ahu toro'a ra. Te vahi taa'e râ, e ahu matou i te reira i roto mai i to matou ahu rapae, eiaha râ i rapae'au, no te mea, e ohipa pae tino huru rau ta matou, taa'e atu i to matou taviniraa i roto i te Ekalesia. Aita ho'i matou i hinaaro i te faaite haere i taua mau mea mo'a nei i mua i to te ao nei ».

Ua vauvau atura oia e, te vai atoa ra te auraa hohonu i ta te varua ra, o tei tuati i te oomora a teie ahu hiero i te mau fafauraa o tei ravehia i roto i te hiero. E ere i te mea ti'a ia aparau tatou i ni'a i taua mau mea ra—e ere râ te reira i te ohipa huna, o ta'na ia i faahiti faahou atu, no te mea râ e, e mau mea mo'a ia.

Te ahu hiero o te tapo'i nei i te tino, ua riro ia ei haamana'oraa i te mata e i te tino i taua mau fafauraa ra. No te mau melo e rave rahi o te Ekalesia, ua riro te ahu hiero ei parururaa a farerei ai te taata i te faahemaraa. Ua riro atoa te reira ei tapa'o no to tatou faatura rahi i te mau ture a te Atua—i rotopu i taua mau ture ra, te vai ra te ture no te viivii ore.

TE MANA NO TE TAATI

Mai te mea e, e maramarama tatou i te aamu e te parau haapii o te ohipa no te hiero, e mea ti'a ia ia tatou ia maramarama i te auraa no te mana taati. E mea ti'a ia tatou ia ite e, te tahi noa a'e tuhaa iti, no te aha e mea faufaa te mau taviri mana no te faahipa i te mana taati.

Fatata e iva hanere matahiti hou te Mesia, ua fâ mai te peropheta Elia i te arii o Iesraela ra. Ua hopoi mai oia i te hoê mana mo'a : te mana no te taati.

Ua faatere o Elia i te ohipa i to'na ra tau, ua faatoro'a e ua faatahinu ia Eliaha no te mono ia'na, e i reira—e parau faufaa

Piha Tiretiera, Hiero no Columbia River Washington

teie—aita oia i pohe. Mai ia Mose na mua'tu ia'na ra, ua tahiti-ê-hia oia.

I muri a'e i te reira, hoê noa taimete faahiti-raa-hia to'na i'oa i roto i te Faufaa Tahito, tei roto ia i te irava hopea o te pene hopea o te Faufaa Tahito. I reira to Malaki tohuraa e, e ho'i mai Elia e i reira « e faafariu oia i te aau o te mau metua e te tamarii, e te aau o te tamarii e to ratou mau metua, o te haere mai ho'i au, e o te tairi i te fenua nei i te ino (A hi'o Malaki 4:5-6).

E te haere tia'tura Iesu i te pae fenua i Kaisarea Philipi ra, ua ui atura oia i ta'na mau pìpì, na ô atura, O vai au te Tamaiti a te taata nei i ta te taata nei parauraa ?

Ua parau maira ratou, O Ioane Bapetizo ta vetahi, o Elia ta te tahi pae, o Ieremia ho'i, e o te hoê i te mau peropheta ra ta vetahi.

Ua parau atura Oia ia ratou, O vai râ vau nei i ta outou na parauraa ?

Ua parau maira Simona Petero, na ô maira, O te Mesia oe, te Tamaiti a te Atua ora ra.

Ua parau atura Iesu ia'na, na ô atura, E ao to oe, e Simona Bare-iona, e ere ta te taata i faaite mai ia oe i te reira, na ta'ua Metua râ i te ao ra.

E parau atoa'tu vau ia oe, O Petero oe, e ei ni'a iho i teie nei pãpã e patu ai au i ta'u ekalesia, e e ore roa ia e noa i te uputa o hade.

E e horo'a'tu ho'i au i te mau taviri o te basileia o te ao ra ia oe, e ta oe e haamau i raro nei, e haamau-atoa-hia ia i te ao ; e ta oe e tuu i raro nei, e tuu-atoa-hia ia i te ao (Mataio 16:13-19).

I to Petero, Iakoba e Ioane haereraa na muri iho i te Fatu i te Mou'a no te Faahuru'eraa, i reira, fã maira e piti na taata, i te Fatu tei faahuru-ê-hia ra. Ua ite atura ratou ia Mose e o Elia, tei haere mai no te horo'a mai i taua peresideniraa ra i te mana taati (A hi'o Mataio 17:1-8 ; ia ite ho'i outou e, *Eliaha*, te tatararaa Heleni ia o te i'oa Hebera o *Elia*, e e mea pinepine te reira i te faaohipahia i roto i te Faufaa Apî no te parauraa ia Elia, te peropheta no te Faufaa Tahito).

Na Petero e tapea i te mau taviri. Na Petero e tapea i te mana taati, oia taua mana ra tei faataahia no te haamau e aore ra no

te taati i ni'a i te fenua e aore ra, no te tuu i ni'a i te fenua nei, e na reira-atoa-hia ia i te ra'i ra.

I te matahiti 34 i muri a'e i te fanauraa o te Mesia, i muri a'e ho'i i To'na faasatauro-raa-hia, ua haere atura te Fatu i te Ati Nephi ra. Ua horo'a'tura ia ratou ra—e ohipa faahiahia mau teie i roto i te mau papa'iraa mo'a—i na pene hopea e piti a Malaki (tei reira ho'i te tohu-raa-hia e, e ho'i faahou mai o Elia), faaue atura ia ratou ia papa'i i te reira, e haamaramarama'tura i te reira ia ratou.

I te fâraa mai te Melahi Moroni i te peropheta Iotepha Semita ra no te faaite ia'na i te mau api ra, faahiti maira oia i te tohuraa a Malaki e, e ho'i mai o Elia. I teie nei, tei roto taua faaiteraa ra i te tuhaa piti o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau.

Hoê ahuru ma toru matahiti i muri a'e i te fâraa mai Moroni, ua patuhia a'era te hoê hiero no taua tumu ra, e fâ faahou mai nei te Fatu ma te apee-atoa-hia mai Oia e Elia, e ua horo'a maira i te mau taviri no te mana taati.

Na te peresideni o te Ekalesia e tapea nei i taua mau taviri ra—i te peropheta ra, te hi'o e te heheu parau. Tei roto i te Ekalesia nei i teie nei, taua mana taati mo'a ra. Aita'tu e mea faufaa'tu i taua mana ra, i roto i te hi'oraa a te feia tei maramarama i te auraa o taua mana ra. Aita'tu e mea tapea-maitai-hia. Mea iti roa te taata e mau nei i te reira mana taati i ni'a i te fenua nei i te mau huru taime atoa—e tei roto i te mau hiero paatoa te mau taeae tei horo'ahia'tu te mana taati. Aita roa'tu hoê taata e ti'a ia farii i te reira maori râ, na te peropheta, te hi'o, e te heheu parau, e te peresideni no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, i horo'a mai ia'na ra, e aore ra, na te te mau taata ta'na i faaue ia horo'a'tu i te reira ia vetahi ê ra.

« *UA ITE MATA ATURA MAUA I TE FATU....* »

E Sabati avatea te mahana i ho'i mai ai o Elia, i te 3 no Eperera 1836. Ua faatupuhia te hoê pureraa oro'a i roto i te Hiero no Keterani. Teie te mau parau ohie roa a te peropheta no ni'a i taua avatea ra :

I te avatea, ua tauturu vau i te tahi atu mau peresideni i te opereraa i te amuraa a te Fatu i te mau melo, e na te Tino

Ahuru Ma Piti i horo'a mai ta'u, inaha, na ratou i faatere i te amuraa oro'a i taua mahana ra. Ia oti teie nei ohipa i te ravehia no to'u mau taeae, ua haere atu vau i te purupiti, ua tuuhia te paruru i raro, e ua taupe ihora vau i to'u upoo i raro, e tae noa'tu ia Olive Tautere, no te hoê pure hanahana e te muhu ore. Ia ti'a a'era maua i ni'a i muri mai i te pure, ua faaitehia maira teie orama ia maua (PH&PF 110, omuaraa).

Ua iritihia mai te paruru no to maua na feruriraa, e ua faarahia mai te mau mata no to maua ite.

Ua ite mata'tura maua i te Fatu i te ti'araa mai i ni'a i te paruru o te fata i mua ia maua ; e i raro a'e i to'na na aniao te vai ra te hoê aroa i ohipahia i te auro mau ra, mai te huru re'are'a poiri rii ra.

Mai te ura auahi ra to'na na mata ; te rouru o to'na upoo ra e mea teatea roa ia mai te hiona mâ roa ra ; ua anaana maira to'na mata e ua hau a'e i te anaana o te mahana ; e o to'na reo ra mai te taheraa ia o te pape rahi, oia te reo o lehova, i te na oraa mai e :

O vau nei te matamehai e te hopea ra ; o vau nei ho'i oia o te ora nei, o vau nei oia o tei taparahihia ; o vau nei ho'i to outou arai i te Metua ra.

Inaha, ua faaorehia ta orua mau hara ; ua mâ roa orua i mua ia'u nei ; no reira, a faateitei mai i to orua na upoo i ni'a e a oaoa.

Ia oaoa ho'i te aau o to orua mau taeae, e ia oaoa te aau no ta'u mau taata atoa, o tei faati'a mai i teie fare nei i to'u nei i'oa, ma to ratou puai atoa.

No te mea inaha, ua farii au i teie fare nei, e e vai ho'i to'u i'oa i ô nei ; e e faaite atu vau ia'u iho i ta'u mau taata na roto i te aroha i roto i teie fare nei.

Oia ia, e fâ mai au i ta'u mau tavini, e e parau atu ho'i ia ratou ra ma to'u iho nei reo, mai te mea e haapa'o ta'u mau taata i ta'u mau faaueraa, e ia ore ho'i ia haaviivii i teie fare mo'a nei.

Oia ia e oaoa te aau no te tauatiniraa e te ahuru tauatiniraa o te taata no te mau haamaitairaa o te niniihia'tu ra, e no te oro'a hiero o tei horo'ahia'tu i ta'u mau tavini i roto i teie fare nei.

E e parare atu te roo no teie fare nei i te mau fenua ê ê ra ; e o te haamataraa teie o te haamaitairaa o te ninihia' tu i ni'a i te mau upoo o ta'u mau taata. Oia ia. Amene.

I muri iho i te opaniraa' tu i teie nei orama, ua vevete-faahou-hia mai te mau ra'i ia maua nei ; e ua fâ maira Mose ia maua, e ua horo'a maira ia maua te mau taviri no te haaputuputuraa o Iseraela mai te na tufaa e maha o te ao nei, e no te arata' iraa mai o te na opu hoê ahuru ra mai te fenua i te apatoerau maira.

I muri iho i teie, ua fâ maira o Elia, e ua horo'a maira i te tau tuuraa no te evanelia a Aberahama, i te na oraa mai e i roto ia matou e i to matou huaai e haamaitahia' i te mau u'i atoa i muri iho ia maua.

I muri iho i te opaniraa' tu o teie orama nei, ua faaithehia mai te tahi orama rahi e te mea hanahana ia maua ; no te mea ua ti'a maira o Eliaha te peropheta o tei tahitihia' tu i ni'a i te ra'i ra ma te ite ore i te pohe, i mua ia maua nei, e ua na o maira :

Inaha, ua tae roa mai te tau, o tei parauhia maira e te vaha o Malaki—o tei faaite mai e e tonohia mai oia [o Eliaha], hou te mahana rahi e te mea hanohano ra o te Fatu e tae mai ai—

No te faafariu mai i te aau o te mau metua i te tamarii, e to te mau tamarii ho'i i te mau metua, oi tairihia mai te ao nei i te hoê ahua ra—

No reira, ua tuuhia' tu te mau taviri no teie tau tuuraa i roto i to orua na rima ; e na roto i teie e ite ai orua e ua fatata mai te mahana rahi e te mea hanohano o te Fatu ra, oia tei te pae opani ia (PH&PF 110:1-16).

Ua tupu te reira! Aita to te ao i tau'a i teie ohipa faufaa rahi, e faauru râ te reira i te haerea o te mau varua atoa tei ora na e aore ra o te ora a muri a'e. Ua haamata rii mârû noa te reira mau mea i te tupu. Ua riro te Ekalesia ei ekalesia patu hiero.

I te ao nei, ua ti'a maira i ô nei e i ô atu, e au e ua tupu ta'ue noa mai, te mau taata, te mau faanahoraa e te mau taiete o te hinaaro i te tuatapapa i te mau tupuna. Ua tupu mai te reira mau mea atoa mai te fâraa mai â o Eliaha i roto i te Hiero no Ketelani.

Piha Tiretiera, Hiero no Roto Miti

Mai taua ihoa mahana mai ra, i te 3 no Eperera, 1836, ua haamata te aau o te mau tamarii i te faafariuhia i to ratou ra mau metua. Mai reira atu ai, e ere atura te mau oro'a i te ohipa taupoto, e ohipa mure ore râ. Tei ô nei i ô tatou nei te mana taati. Aita atu â e mana o tei hau atu i te reira i te faufaa. E horo'a taua mana ra i te auraa e te papuraa mure ore i te mau oro'a atoa e ravehia ma te mana ti'a ra no te feia ora e no te feia pohe ra.

E RAVEHIA MA TE NAHONAHO

I muri a'e i te mau ohipa maere i tupu i te Hiero no Ketelani, hepohepo a'era te Feia Mo'a i te mau ati e te mau hamani-inoraa, faanuu ê atura ratou. I te mau vahi atoa i mau ai ratou, heheu maira te Fatu i te mau opuaraa no te patu i te mau hiero. Ua ti'a te reira i na vahi e piti ra, i Independance e i Far West, Missouri. I taua tau ra, ua tae maira te hamani-ino-raa faito ore i ni'a i te Feia Mo'a ra, e horo atura ratou i Navu, Illinoi. Tae faahou maira te heheuraa e te faaueraa ia patu i te hoê fare o te Fatu.

Ua faataa maira te Fatu e, te tumu no te paturaa i te fare ra no te heheu mai ia i te mau oro'a. « E oia mau te parau atu nei au ia outou, ia hamanihia teie nei fare i to'u nei i'oa, ia ti'a ia'u ia heheu atu i ta'u mau oro'a i roto i te reira i ta'u mau taata : no te mea te opua nei au i te heheu atu i to ta'u ekalesia nei i te mau mea o tei vai-huna-noa-hia mai mua'tu i te faatumuraa o te ao nei, te mau mea ho'i no ni'a i te tau tuuraa no te îraa i te mau tau atoa » (PH&PF 124:40-41).

Ua parau oia e, e riro te hiero ei vahi na ratou no te raveraa i « ta outou mau faatahinuraa, e ta outou mau horoiraa, e ta outou mau bapetizoraa no te feia i pohe ra, e ta outou mau amuiraa mo'a, e ta outou mau pureraa haamana'oraa no ta outou mau tusia na te mau tamaiti a Levi ra, e no ta outou mau oro'a i roto i ta outou mau vahi mo'a roa ra i roto i te reira outou e farii ai i te mau paraparauraa, e ta outou mau ture e ta outou mau faaotiraa parau, no te haamataraa no te mau heheuraa e te niu no Ziona, e no te hanahana, te tura e te oro'a hiero i ta'na atoa ra mau haapa'oraa,...e te oro'a no to'u fare mo'a, o ta ta'u mau taata e faauehia i te mau tau atoa ia hamani i to'u nei i'oa mo'a » (PH&PF 124:39).

Teie te tahi o te mau oro'a ta tatou e rave nei i roto i te Ekalesia : te bapetizoraa, te amuraa i te oro'a, te toparaa i te i'oa e te haamaitairaa i te aiu, te faatahinuraa i te feia ma'i, te faataaraa i te mau piiraa i roto i te Ekalesia, te faatoro'araa i te mau toro'a. Taa'e atu i te reira, te vai atoa nei te mau oro'a teitei o te ravehia i roto i te mau hiero. Teie taua mau oro'a ra, te mau horoiraa, te mau faatahinuraa, te oro'a hiero, e te oro'a taatiraa, o tei parau-noa-hia e te faaipoiporaa i roto i te hiero.

Eaha te faufaa o te mau oro'a no tatou te mau melo o te Ekalesia ?

E oaoa anei outou, e faarahia anei outou, e faateiteihia anei outou mai te mea e, aita taua mau oro'a ra ? O teie te pahonora : E ere ho'i te reira i te mea a'o-noa-hia, i te mea hinaaro-noa-hia, i te mea *titau-noa-hia*. E mea faufaa rahi te reira no tatou tata'ihoê.

Ua parau te peropheta Iotepha Semita e, ua ani-pinepinehia oia i te uiraa ra e :

« Eita anei tatou e faarahia ma te ore e farii i taua mau oro'a ra, e te vai atu ra. ? » E pahono atu vau e, Eita, eiaha i te îraa o te faaoraraa. Ua na ô mai Iesu e, « E rave rahi te parahiraa mau i te fare o to'u Metua ra, e te haere nei au e haamaitai i te hoê vahi no outou ». Te parau ra *fare* i ô nei, ia iritihia e nasileia, ua ti'a ia ; e te taata atoa tei faateiteihia ra i te parahiraa teitei a'e ra e ti'a ia ia'na ia haapa'o i te ture tiretiera, e te ture atoa ra ho'i *History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, nene'iraa a B. H. Roberts, 7 buka [Salt Lake City : The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1949], 6:184).

Ua na ô mai te peresideni Joseph Fielding Smith e :

Aita vau e tau'a i te toro'a o ta oe i mau i roto i teie Ekalesia, e aposetolo anei, e patereareha anei, e tahu'a rahi anei, e aore ra, te tahi atu toro'a, e eita e roaa ia oe te îraa o te autahu'araa maori râ, ia haere oe i roto i te hiero o te Fatu e ia farii i teie mau oro'a o ta te peropheta e parau nei. Eita e roaa i te taata te îraa o te autahu'araa i rapae'au i te hiero o te Fatu (Joseph Fielding Smith, *Elijah the Prophet and His Mission* [Salt Lake City : Deseret Book Co., 1957], api 46).

Ua parau a'e nei tatou i te mau oro'a teitei e ravehia i roto i te hiero. Te oro'a hiero (*dotation*) o te hoê ia tuhaa no te reira. Te

Piha Tiritiara, Hiero no San Diego California

auraa o te parau *endow* [na roto i te reo Marite] o te faatao'araa ia, o te horo'araa ia ia vetahi ê i te hoê tao'a o te vai maoro e o tei rahi te faufaa. E faatao'a te oro'a hiero i roto i na raveraa e toru : (a) E horo'ahia i te taata e farii i te oro'a i te mana no ô mai i te Atua ra. « E faatao'ahia te feia e farii nei i te mana no ni'a maira » (b) E faatao'a-atoa-hia te taata e farii nei i te haamaramaramaraa e te ite. « E farii ratou i te ite i te mau tumu e te mau opuaraa a te Fatu » (Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2raa o te nene'iraa [Salt Lake City : Bookcraft, 1966], api 227) (c) Ia taatihia i te fata ra, e farii taua taata ra i te mau haamaitairaa, te mau mana, e te tura o tei î i te hanahana ei tuhaa no to'na oro'a hiero.

E piti auraa e aore ra faaiteraa i haapararehia i ni'a i te oro'a hiero, te matamua ra, na te

E horo'a'tu vau i te hoê auraa poto noa. To outou oro'a hiero, o te fariiraa ia i te mau oro'a atoa i roto i te Fare o te Fatu, o te titauhia ia outou, ia faaru'e ana'e mai outou i teie oraraa, no te ho'i atu i mua i te aro o te Metua ra, ma te haere na mua i te mau melahi o te ti'a nei ei tiai, ma te ite i te horo'a ia ratou i te mau parau taviri, te mau tapa'o e te mau tokene, no te Autahu'araa mo'a, e ia farii i to outou faateiteiraa mure ore, noa'tu te fenua nei e o hade (*Discourses of Brigham Young*, haaputuhia e John A. Widtsoe [Salt Lake City : Deseret Book Co., 1971], api 416).

Ua vauvau mai Elder James E. Talmage i te oro'a hiero mai teie te huru :

Te Oro'a Hiero, mai tei faaterehia i roto i te mau hiero i teie anotau, o te mau haamaramaramaraa ia i ni'a i te auraa e te tereraa o te mau tau tuuraa evanelia i mutaa ihora e te faufaa o teie anotau ei tau o tei hau i te maitai e te rahi mai te haamataraa mai o te taata nei. Tei roto i taua haapiiraa nei te hoê aamu no te mau ohipa rarahi no te tau hamaniraa i te ao, te huru o to tatou mau metua matamua i roto i te Ô i Edene, to raua ofatiraa i te ture e to raua tiahi-ê-raa-hia i rapae i taua nohoraa oaoa ra, to raua huru i roto i te ao mo'emo'e e te oto a faautu'ahia ai raua ia ora ma te haa e ma te hou i ni'a i te rae, te opuaraa no te faaoraraa e ti'a ai ia faaorehia te hara rahi, te tau no te taivaraa rahi, te faaho'i-raa-hia mai i te Evanelia e te mau mana e te mau

haanaitairaa atoa no mutaa maira, te titau-u'ana-raa i te viivii ore o te taata iho e te tamau-noa-raaa i te parau ti'a i roto i teie oraraa nei, e te haapa'o-ti'a-raa i te mau titauraa o te Evanelia (James E. Talmage, *The House of the Lord* [Salt Lake City : Bookcraft, 1962], api 100 ; faahitihia i muri nei e *The House of the Lord*).

Na teie faaiteraa a Elder Talmage e haamaramarama mai e, ia farii oe i to oe mau oro'a hiero, e farii atoa ia oe i te haamaramaramaraa i ni'a i te tumu e te mau opuaraa a te Fatu i roto i te hamaniaraa e te faa'raa i te fenua nei. E haapiihia oe i te mea e ti'a ia rave ia roaa ia oe te faateiteiraa.

Ua titauhia te haamaitairaa o te oro'a hiero no te faahope roa i te faateiteiraa. E mea ti'a i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hope'a nei ia riro ratou ei feia ti'amâ no te farii i teie haamaitairaa e ia imi ia roaa mai te reira.

Te mau oro'a no te horoiraa e no te faatahinuraa, ua pinepine te reira i te parauhia i roto i te hiero e, te mau oro'a matamua. No ta tatou mau opuaraa, e rava'i noa ia parau tatou e : I te mau oro'a hiero, ua apitihia'tu te mau horoiraa, e te mau faatahinuraa—e faahoho'araa noa, tera râ, te fafau atoa ra te reira i te mau haamaitairaa papu e te oioid e tae noa'tu i te mau haamaitairaa no a muri a'e.

Ei tuatiraa i teie mau oro'a, e faaahuhia ia outou i te ahu hiero [garment] i roto i te hiero e e fafauhia ia oe te mau haamaitairaa faahiahia tei au mai i te reira. E mea faufaa ia faaroo maite oe a faaterehia ai teie mau oro'a, e ia tamata ho'i oe i te haamana'o i te mau haamaitairaa i fafauhia e te mau titauraa e tupu mai ai te reira.

Te oro'a taatiraa o te oro'a ia e taatihia ai te utuafare e a muri noa'tu. E oro'a taatiraa te faaipoiporaa i roto i te hiero. Ia taatihia na taata e toopiti i roto i te hiero i muri a'e i te faaipoiporaa tivira, te mau tamarii i fanauhia a'e na hou taua mahana ra, aita ia ratou i fanauhia i roto i te fafauraa, e taatihia'tu ia ratou i na metua i roto i te hoê oro'a poto e te mo'a ra.

No reira, a haapapû na e, ua afaro maitai to oe oraraa. E mea na roto ana'e ia i te fariiraa i to oe mau haanmaitairaa hiero, to oe mau oro'a, no te mea, « i roto i te mau oro'a no te reira, te mana no te huru Atua e faaitehia mai ai » (PH&PF 84:20).

TE MAU FAFURAA MO'A

I roto i te heheuraa i itehia i teie nei i te tuhaa 132 no Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau:

No te mea inaha, te heheu atu nei au ia oe te hoê fafauraa apî e te mea mure ore ho'i ; e mai te mea e ore roa oe e haapa'o i taua fafauraa ra, ua faahapahia ia oe i reira ; no te mea e ore roa e ti'a i te hoê taata ia pato'i i teie fafauraa nei e ia faati'ahia ia tomo mai i roto i to'u hanahaa i reira.

No te mea o ratou atoa o te hinaaro i te noaa mai i te hoê haamaitairaa i to'u rima nei e haapa'o ia i te ture i faataahia no taua haamaitairaa ra, e te mau huru ho'i no te reira mai te au i tei faatumuhia hou roa i te faatumuraa o te ao nei (PH&PF 132:4-5).

Te faaite nei te peresideni Joseph Fielding Smith i te auraa o te fafauraa apî e te mure ore ho'i, na roto i teie mau parau :

Eaha te fafauraa apî e te mure ore ? Te oto nei au i te faaiteraa'tu e, te vai ra te tahi mau melo o te Ekalesia o tei arata'i-hape-hia e o tei ore i haamaramarama-maitai-hia i te auraa mau o te fafauraa apî e te mure ore. *Te fafauraa apî e te mure ore o te amui-paatoa-raa ia o te mau fafauraa e te mau titauraa atoa o te evanelia* (Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, 3 buka [Salt Lake City : Bookcraft, 1954-56], 1:156 ; faahitihia i muri nei e *Doctrines of Salvation*).

Tei roto i teie fafauraa te mau oro'a atoa o te evanelia—te mau oro'a teitei e ravehia ia i roto i te hiero. Te faaite nei â te peresideni Smith e :

Te vai nei râ te hoê auraa maramarama papu maitai no te fafauraa apî e te mure ore. *O te mau mea atoa ia—o te iraa o te evanelia*. No reira, te faaipoiporaa i rave-afaro-hia, te bapetizoraa, te faatoro'araa i te autahu'araa, e te tahi mau mea ê atoa ra—*te mau faaauraa atoa, te mau titauraa atoa, te mau raveraa atoa i roto i te evanelia a Iesu Mesia, o te taatihia e te Varua Mo'a no te fafauraa* ia au i ta'na ture i horo'a mai nei, e tuhaa te reira no te fafauraa apî e te mure ore (*Doctrines of Salvation*, 1:158).

I roto i te irava i faaitihia a'e nei (Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 132:4), ua parau te Fatu ma te papu e ore roa

e hapehia : « ...no te mea e ore roa e ti'a i te hoê taata ia pato'i i teie fafauraa nei e ia faati'ahia ia tomo mai i roto i to'u hanahana i reira ».

Te feia e haere i te hiero, tei ia ratou te rave'a no te rave mai i ni'a ia ratou te mau fafauraa e te mau hopoi'a taa'e e au i to ratou faateiteiraa e te faateiteiraa o vetahi ê ra. Ua papa'i o Elder James E. Talmage e :

E puohu te mau oro'a atoa no te oro'a hiero i te tahi mau hopoi'a a te taata hoê ra, mai te fafauraa i te haapa'o i te ture no te viivii ore, i te aroha i te taata, ma te aau maitai, te faaoroma'i, e te mâ te aau ; i te pupuraa i te taleni e te mau faufaa no te haaparareraa i te parau mau e te faati'araa i te nunaa i ni'a ; i te tapea-tuutuu-ore i te tumu no te parau mau ; e i te imi i te mau rave'a atoa no te tauturu atu i te faaineineraa rahi, oia ia faaineinehia te fenua nei no te farii i to'na Arii—i te Fatu ra ia Iesu Mesia. Na roto i te raveraa i te fafauraa tata'itahi e te haapa'oraa i te hopoi'a tata'itahi, e faahitihia mai te hoê haamaitairaa, o tei haamauhia i ni'a i te haapa'o-maite-raa i te mau titauraa (*The House of the Lord*, api 100).

E fafau tatou i te Fatu ia pûpû atu i to tatou taime, ta tatou taleni, e ta tatou mau rave'a atoa no To'na ra basileia.

E feia tatou no te fafauraa. E fafau tatou i te horo'a'tu i to tatou taime, e ta tatou moni e ta tatou taleni—ia tatou atoa e i te mau mea atoa tei ia tatou nei—no te maitai o te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei. I roto i te parau papu, o teie ia, e fafau tatou ia rave i te maitai. E feia tatou no te fafauraa, e o te hiero te pû o ta tatou mau fafauraa. O te tumu ho'i te reira no te fafauraa.

A haere mai i te hiero. E mea ti'a ia oe ia haere i te hiero. I reira, ei monoraa i te hoê i pohe ra, e vauvauhia i mua ia oe, te mau fafauraa o ta oe i rave na. E haapaarihia i roto i to oe feruriraa te mau haamaitairaa o te varua tei au i te fare o te Fatu.

A haapa'o maitai i te mau fafauraa e te mau oro'a o te evanelia. A faati'amâ ia oe no taua mau oro'a mo'a ra, te hoê taahiraa i muri i te tahi ra a tere atu ai oe i roto i te oraraa. A faatura i te mau fafauraa i tuatihia i te mau oro'a. A rave i teie e e oaoa oe.

Ei reira to oe oraraa e afaro ai—ua nahonaho maitai te mau mea atoa ra e ua ana'i-afaro-hia. E tuatihia to oe utuafare i te hoê panairaa o te vai e a muri noa'tu.

Tei roto i te mau fafauraa e te mau oro'a te haapuraa te mau haamaitairaa te ti'a ia oe ia titau i roto i te hiero mo'a. E mea papu e, e oaoa te Fatu ia ti'amâ tatou no te farii i te ti'araa ra : e taata haapa'o fafauraa.

E ERE RÂ MA TE FAATURORI-ORE-HIA

Ua riro te mau hiero ei pû no te puai o te varua i roto i te Ekalesia. E mea ti'a ia tatou ia ite atoa, e tamata te enemi i te faaturori ia tatou ei tino Ekalesia e ei taata hoê ra a tamata ai tatou i te rave i teie ohipa mo'a e te faauruhia. E huru rau taua faaturoriraa ra mai te mau hamani-ino-raa rahi i mutaa ihora e tae atu i te mana'o paruparu. O te mana'o paruparu paha ia te turoriraa ataata roa i t

E faatupu mai te ohipa o te hiero i te puai rahi no te pato'i, i te mea e, o te pihaa te reira o te puai rahi o te varua o te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, e no te Ekalesia taatoa.

I roto i te oro'a haamauraa i te ofa'i tihia no te hiero no Logan, ua parau te peresideni George Q. Cannon i teie mau parau :

Te mau ofa'i tihia atoa i haamauhia no te hoê Hiero, e te mau Hiero atoa i faaotihia mai te au i te opuaraa ta te Fatu i heheu mai no to'na Autahu'araa mo'a ra, e haaparuparu ia te reira i te mana o Satane i ni'a i te fenua nei, e faarahi i te mana o te Atua e te mana o te huru Atua, e faaaueue i te mau ra'i no tatou ma te puai rahi, e titau ia tae mai i ni'a ia tatou nei te mau haamaitairaa o te mau Atua Mure Ore, e o te feia e ora teni i mua i to ratou ra aro (I roto i « The Logan Temple », *Millennial Star*, 12 Novema 1877, api 743).

Ia tapitapi te mana'o o te mau melo o te Ekalesia e aore ra, ia teimaha te faaotiraa i ni'a ia ratou ra, e mea matauhia ia ia haere atu ratou i te hiero. E vahi maitai te reira no te hopoi atu i to tatou mau pe'ape'a. I roto i te hiero e ti'a ai ia tatou ia farii i te mau ite o te varua. I reira ra, i roto i te mau oro'a o te hiero, « e ere atura tatou i roto i te ao nei ».

Te pae rahi o te faufaa o te reira ohipa o te raveraa ia i te hoê ohipa no te tahi atu taata aore e oti ia'na iho i te rave. A rave ai

tatou i te oro'a hiero no te hoê taata o tei pohe, e iti atu ia to tatou aau taiâ no te pure u'ana atu i te Fatu no te tauturu ia tatou. Mai te mea e te vai ra te tahi faaotiraa a na hoa faaipoipo ra, e te noho nei raua i piha'i iho i te hoê hiero, e mea faufaa rahi ia haere atu raua i te hiero. Te vai ra te hoê mea i roto i te huru varua o te hiero o te tamâ e o te haamaramarama.

I te tahi mau taima, ua î roa to tatou feruriraa i te fifi, e ua rahi atoa te mau mea o te titau nei ia tatou i te taima hoê, e ore ai e nehenehe ia tatou ia feruri papu e ia ite maramarama. I te hiero, e pee ê atu te repo puehu o te mau fifi, e haapeehia te rupehu e te mâhu ia nehenehe ia tatou ia « ite » i te mau mea aore i itehia ia tatou na mua'tu, e ua nehenehe ho'i ia tatou ia ite i te e'a i roto i to tatou mau fifi, o tei ore i itehia e tatou na mua'tu.

E haamatai mai te Fatu ia tatou ia haere tatou e rave i te oro'a mo'a o te hiero. Eita te mau haamaitairaa i reira e taotiahia i ni'a noa i te ohipa i ravehia e tatou i roto i te hiero. E haamaitaihia râ tatou i roto i te taatoaraa o ta tatou mau ohipa. E haapa'o mai te Fatu i ta tatou mau ohipa no te pae varua e no te pae tino.

E TAE ATU AI I TE PARURU

E mea ti'a roa ia haroaroa tatou i te tumu tatou e patu ai i te mau hiero, e i te tumu ho'i e titauhia ai ia tatou te mau oro'a. I reira ra, e haapii-tamau-noa-hia tatou e e haamaramarama-tamau-noa-hia ho'i te mau ohipa faufaa o te varua. E tae mai te reira, e a'o na ni'a iho i te a'o e te faaue na ni'a iho i te faaue, e roaa roa mai ia tatou te îraa o te maramarama e te îraa o te ite. E riro mai te reira ei paruru rahi ia tatou— ia tatou tata'itahi iho. E riro atoa te reira ei paruru i te Ekalesia.

Aita atu â e ohipa o tei hau a'e ei paruru i teie Ekalesia i te ohipa no te hiero e te imiraa i te tuatapaparaa tupuna o tei turu ho'i i te reira. Aita atu â e ohipa o tei hau atu ei faaineineraa i te varua. Aita atu â e ohipa ta tatou e rave o tei hau atu i te horo'araa mana ia tatou. Aita atu â e ohipa o tei titau i te faito teitei a'e o te parau ti'a.

E riro mau â ta tatou ohipa i roto i te hiero ei tapo'i ia tatou i te hoê paruru, no tatou tata'itahi e no te mau taata atoa.

I roto i te mau oro'a o te hiero e tuuhia ai tatou i raro a'e i te fafauraa i mua Ia'na ra—i reira tatou e riro ai ei feia no te fafauraa.

Mai te mea e, e farii tatou i te heheuraa no te ohipa hiero, e mai te mea e, e tomo atu tatou i roto i ta tatou mau fafauraa ma te feaa ore te mana'o e ma te otohe ore, e paruru ia te Fatu ia tatou. E farii tatou i te faaururaa e au no te faaruru i te mau tamataraa o te oraraa.

E parau mau te ohipa o te hiero. Ua heheuhia te reira no ô mai i te paruru e na roto i te mau heheuraa tamau.

E ti'a ia tae mai te heheuraa i te melo tata'itahi o te Ekalesia no te ohipa hiero.

No reira, a haere mai i te hiero—a haere mai e titau i to outou mau haamaitairaa. E ohipa mo'a ho'i teie.

TE EKALESIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI

TAHITIAN

